

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
MENŲ KATEDRA

Monika Grigaitė

Dailės ir dizaino studijų programos studentė

**SPALVŲ MOKYMO METODINĖS PRIEMONĖS KŪRIMAS
NAUDOJANT NETRADICINIŲ KNYGOS ĮRIŠIMO BŪDĄ
BAKALAURO DARBAS**

Vadovas: doc. Adas Toleikis

2017 m.

ŠIAULIAI UNIVERSITY
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES, HUMANITIES AND ART
DEPARTMENT OF ARTS

Monika Grigaitė

Student of Art and Design study program

**THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL ITEM OF COLOR
LEARNING USING UNCONVENTIONAL BOOKBINDING
METHOD**

BACHELOR THESIS

Thesis supervisor:
Associate Professor Adas Toleikis

2017 m.

SANTRAUKA

Monika Grigaitė. Spalvų mokymo metodinės priemonės kūrimas naudojant netradicinį knygos įrišimo būdą. Dailės ir dizaino studijų programos baigiamasis bakalauro darbas. Baigiamojo darbo vadovas doc. Adas Toleikis. Šiaulių universitetas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas. Menų katedra.

Baigiamajame bakalauro darbe nagrinėjama spalvų mokymo svarba. Praktiniame pedagoginiame darbe neretai susiduriama su problema, jog mokiniai linkę greitai užmiršti teoriją apie spalvas, jų savybes, maišymą. Todėl šiame darbe siekta ieškoti būdų ir formų, padėti mokiniams geriau suvokti spalvų teorijos pradmenis bei juos įtvirtinti. Siekta sukurti tokią spalvų mokymo metodinę priemonę, kuri būtų originali, sudomintų vaiką savo neįprasta forma bei įtrauktų jį į veiklą tarsi į žaidimą.

Bakalauro darbą sudaro teorinė ir praktinė dalys. Teorinėje darbo dalyje analizuojami pedagoginės, psichologinės, mokslinės literatūros šaltiniai, siekiant atskleisti pedagogų, psichologų, dailininkų bei dizainerių požiūrį į spalvų mokymo svarbą. Atliekama jau sukurtų ir išleistų pagalbinių spalvų mokymo knygų vaikams paieška ir analizė bei netradicinių knygos įrišimo būdų paieška ir analizė. Taip siekiama išrinkti geriausią mokymo medžiagą ir jos pateikimo formą. Analizuojamas atliktas praktinis darbas: aprašomas kūrybinis procesas, gauti rezultatai ir galimybė pritaikyti sukurtą objektą pedagoginės veiklos sferoje.

Praktinio darbo rezultatai: sukurta iliustruota metodinė priemonė, sujungianti spalvų mokymą su naujo dalyko – knygos įrišimo būdo išmokimu. Parengtas knygos išklotinės projektas, kurį sudaro tokios dalys: 3 vnt. A3 formato išklotinių, knygos viršelio išklotinė priešlapiu, viršelio kieviršiams skirti kartonai (2vnt) ir viršelio nugarėlė, knygos įrišimo instrukcija.

SUMMARY

Monika Grigaitė. The development of methodical item of color learning using unconventional bookbinding method. The bachelor thesis of Art and Design study program. The final thesis supervisor Associate Professor Adas Toleikis. Šiauliai University, Faculty of Social Sciences, Humanities and Art. Department of Arts.

In this final bachelor thesis is analyzed the importance of color learning. In educational work practice it is often faced with the problem of children tendency to forget the theory of color learning, the features of colors, color mixing. For this reason the aim of this work is to create an interesting, original, attractive and involving in activity methodical item of color learning.

The final bachelor thesis consists of theoretical and practical parts. In the theoretical part it is analyzed the educational, psychological and art and design educational literature in aim to reveal the attitude of this specialists about the importance of color learning. It is searched for analogues and analyzed published children books of color learning. It is also searched and analyzed unconventional bookbinding method. The aim of this part is to find and choose the best content and form for creation of the methodical item.

It is also analyzed the created practical work in this part: described the creation process, achieved results and opportunities to apply created object in pedagogical sphere.

The practical results of the work: created and illustrated methodical item of color learning combining color learning with learning of new bookbinding method.

The layout of book for bookbinding is created and prepared to use. The collection consists of three layouts A3 format, book cover layout with endpaper, two cardboards for hardcover with cover back, using instruction of bookbinding.

TURINYS

ĮVADAS	5
I. TEMOS AKTUALUMAS	7
II. LITERATŪROS ŠALTINIŲ ANALIZĖ.....	8
III. PROTOTIPŲ IR ANALOGŲ ANALIZĖ	10
I. SPALVŲ MOKYMO METODINIŲ PRIEMONIŲ PAIEŠKA IR ANALIZĖ	10
II. NETRADICINIŲ KNYGOS ĮRIŠIMO BŪDŲ PAIEŠKA IR ANALIZĖ	13
III. KŪRYBINIŲ IEŠKOJIMŲ APRAŠYMAS	17
I. Iliustracijų kūrimas	17
II. Knygos maketavimas.....	23
IV. SUKURTO KNYGOS PROJEKTO ANALIZĖ	29
V. SUKURTO OBJEKTO IR VARTOTOJO, DAIKTINĖS APLINKOS IR VISUOMENĖS SANTYKIS	32
VI. SUKURTO OBJEKTO VISUOMENINIS POREIKIS IR JO PRITAikomumas	33
VII. SUKURTO OBJEKTO PRITAikomumas PEDAGOGINĖS VEIKLOS SFEROJE.....	34
IŠVADOS	35
LITERATŪRA	36
PRIEDAI	38
Knygos išklotinė	39
Sukurtos knygos iliustracijos	47

IVADAS

Pedagoginio darbo praktikoje dažnai susiduriu su problema, jog mokiniai linkę greitai užmiršti teoriją apie spalvas, jų savybes, maišymą. Todėl šiame darbe siekiama ieškoti būdų ir formų, kaip būtų galima padėti mokiniams geriau suvokti spalvų teorijos pradmenis bei juos įtvirtinti.

Vienas iš klasikinių mokymosi būdų – mokymasis iš knygų, jų skaitymas.

Knyga – tai vienas svarbiausių visa gyvenimą mus lydinčių daiktų. Iš jų mes mokomės, semiamės žinių. Ją galima priskirti prie didžiausių žmonijos išradimų. Ji yra vienu metu ir paprasta ir sudėtinga. Dažnai nesusimąstoma, kaip, koku būdu ji yra pagaminta, įrišta. Tačiau svarbu ne tik, kas joje parašyta, bet ir ne mažiau svarbu, kaip ji įrišta, koks jos estetiškas vaizdas. Knygas įrišti galima naudojant įvairius knygų įrišimo būdus ir medžiagas bei pritaikant įvairius meninius sprendimus.¹

Todėl šiame darbe siekiama sukurti metodinę priemonę – spalvų mokymo knygą, kuri būtų įdomi mokiniams ne tik savo turiniu, bet ir neįprastu įrišimo būdu, tuo pačiu įtraukianti į veiklą ir išmokanti naujo dalyko – knygos įrišimo.

Darbo objektas – spalvų mokymo metodinė priemonė, pateikta neįprasta pasakų knygos forma.

Darbo tikslas – sukurti ir parengti knygos, skirtos spalvų mokymui, projektą.

Uždaviniai:

- Analizuojant įvairius pedagoginės, psichologinės, mokslinės literatūros šaltinius atskleisti pedagogų, psichologų, dailininkų bei dizainerių požiūrį į spalvų mokymo svarbą.
- Sukurtų pagalbinių spalvų mokymo knygų vaikams paieška ir analizė.
- Netradicinių knygos įrišimo būdų paieška ir analizė.
- Sukurti pasakos iliustraciją.
- Knygos išsklotinės maketavimas.
- Knygos kūrimą vizualizuojantis filmukas, prezentacija.

¹ Kavaliauskas A. Knygų įrišimų kultūra [elektroninis išteklius]. - Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2013. 5, 7p.

Darbo metodai:

- Įvairių pedagoginės, psichologinės, mokslinės literatūros šaltinių, atskleidžiančių pedagogų, psichologų, dailininkų bei dizainerių požiūrį į spalvų mokymo svarbą, analizė ir gautų žinių pritaikymas praktinėje darbo dalyje.
- Sukurtų pagalbinių spalvų mokymo knygų vaikams paieška ir analizė.
- Netradicinių knygos įrišimo būdų paieška ir analizė.
- Kūrybinių darbų atlikimas.

Bakalauro darbo struktūra:

1. Teorinę darbo dalį sudaro: santrauka lietuvių ir anglų kalbomis, įvadas, 7 skyriai, 4 poskyriai, 8 išvados, literatūros sąrašas (14 šaltinių), 2 priedai. Darbo apimtis: 51 puslapis (37 puslapiai be priedų). Darbe pateikti 32 paveikslėliai teksta ir 31 prieduose.
2. Kūrybinę dalį sudaro: 18 iliustracijų, knygos išklotinės projektas, knygos kūrimą vizualizuojantis prezentacinis filmukas.
 - Knygos išklotinės projekto rinkinį sudaro:
 1. 3 vnt. A3 formato išklotinių, kuriose iš abiejų pusių sukomponuoti ir išdėstyti knygelės puslapiai;
 2. Viršelio išklotinė iš abiejų pusių ir priešlapis A3 formato lape;
 3. Viršelio kietviršiams skirti kartonai (2 vnt) ir viršelio nugarėlė;
 4. Knygos įrišimo instrukcija A4 formatas.

I. TEMOS AKTUALUMAS

Dirbdama Jonavos Janinos Miščiukaitės meno mokykloje dailės skyriuje ir vedama tapybos pamokas pirmų ir antrų klasių mokiniams (9 – 11 m.), dažnai susidurdavau su problema, jog mokiniai linkę greitai užmiršti teoriją apie spalvas, jų savybes, maišymą. Nors ir dažnai kartoja šį veiksmą, t.y. maišo spalvas tapybos pamokoje, kad galėtų gauti kitas, tačiau vis tiek neretai mokiniams iškyla klausimų, kaip gauti vieną ar kitą spalvą. Todėl norėta paieškoti kitų būdų, kurie galėtų padėti mokiniams. Taip kilo idėja sukurti metodinę priemonę, kuri padėtų pradinį klasių amžiaus mokiniams geriau suvokti spalvų teorijos pradmenis ir padėtų juos įtvirtinti.

Analizuojant įvairius dailės mokymo literatūros šaltinius pastebėta, jog esama ir daugiau pedagogų, susiduriančių su metodinės dailės literatūros apie spalvų mokymą trūkumu. Eiliuotos pasakos apie spalvas knygelės autorė ikimokyklinio ugdymo pedagogė Raimonda Chlebinskienė teigia: „Ilgius metus vedama dailės būrelius vaikams, pastebėjau, kad labai trūksta metodinės dailės literatūros apie spalvas, jų maišymą, naujų spalvų ir atspalvių radimą.“²

Tam, kad vaikas norėtų naudoti spalvų mokymo metodinę priemonę, ji turi atrodyti įdomi ir patraukli: sudominti spalvomis ar forma, pateikta neįprasta forma, būti originali, įtraukti vaiką į veiklą tarsi į žaidimą ar naujo dalyko išmokimą. Dailės didaktikos literatūroje teigiama, kad pradinį klasių amžiaus vaikų suvokimas neatsiejamas nuo veiksmų. Veikdamas su daiktais vaikas juos pažįsta, domisi jais. Jo suvokimo lavinimui svarbus žaidimas. Žaisdamas jis pažįsta daiktų formas, svorius, dydžius, spalvas, faktūras, atlieka įvairius veiksmus, pastebi, mokosi pastebėti priežastinius ryšius. Be to, šiame amžiuje labai veiksmingos ir vaizduotės lavinimo priemonės – žaidimas, piešimas, konstravimas.³

Dėl šios priežasties nuspręsta kurti tokią metodinę priemonę, kurią naudodamas vaikas, mokydamasis spalvų teorijos, išmoks ir naujo dalyko. Tam būtų galima panaudoti rankų darbo knygų kūrimo idėją. Tokiu būdu sujungti spalvų teorijos mokymąsi su naujo dalyko – knygos įrišimo būdo išmokimu.

² Raimonda Chlebinskienė. Vaivorykštė pažėrė daug spalvų. Lucilijus, 2005. 2p.

³ Reda Vismantienė. Dailės ir dailinio ugdymo pagrindai. Klaipėda: KU leidykla, 2007. 146, 147 p.

II. LITERATŪROS ŠALTINIŲ ANALIZĖ

Analizuojant įvairius pedagoginės, psichologinės, mokslinės literatūros šaltinius siekiama atskleisti pedagogų, psichologų, dailininkų bei dizainerių požiūrį į spalvų mokymą.

Grafinio dizaino literatūroje rašoma, jog psichologai yra įrodę, kad pirmiausia yra pastebima objekto spalva ir tik vėliau forma bei kitos detalės.⁴

Dailės mokymo literatūroje teigiama, kad spalva yra kai kurių dailės šakų meninės išraiškos priemonė: tapybos, keramikos, grafikos (ilustracija). Tapyboje paveiksluose spalvomis kuriama bei išryškinama vaizduojamų objektų forma. Kartais, ypač šiuolaikinėje tapyboje, spalva pasidaro pagrindiniu paveikslo elementu, kuomet forma nebetenka didesnės reikšmės. Be to, spalva svarbi kasdieniame mūsų gyvenime, nes veikia žmogaus psichiką, gali sukelti emocinį poveikį: nuteikti linksmai arba liūdnai, skatinti arba slopinti dėmesį, apetitą ir pan. Be to, kiekviena spalva turi jai būdingą psichofiziologinį, temperatūrinį poveikį, emocinį poveikį žmogui, taip pat ugdo grožio sampratą, estetinius jausmus. Įvairiose kultūrose turi simbolinę prasmę, reikšmę. Todėl dailininkams ir dizaineriams spalvos yra ypač svarbios.^{5 6 7}

Dailės didaktikos literatūroje teigiama, kad ikimokyklinukas žino tik 7 vaivorykštės spalvas. Todėl yra labai svarbu šio amžiaus vaikus mokyti ne tik skirti, bet ir teisingai pavadinti spalvas. Ikimokykliniame amžiuje ir pradinėse klasėse vaikams būdingas didesnis emocingumas, o gebėjimas detalizuoti objektą yra dar gana silpnas. Juos traukia ryškūs, neįprasti, blizgantys objektai. Pradinukams vis dar būdinga puiki regimoji vaizdinė atmintis. Tarp 7 – 11 metų pradeda reikštis mąstymo logiškumas. Vyrauja vaizdais ir jutimais besiremianti mąstymo veikla. Tad neatsitiktinai šiuo laikotarpiu mokymo veikloje toks populiarus vaizdumas. Taigi galima manyti, kad šiame amžiuje vaikai ypač imlūs spalvų mokymui, jau pradeda vis geriau skirti spalvas ir atspalvius.⁸ Todėl tokio amžiaus vaikams ypatingai praverstų įdomios spalvų mokymo vaizdinės metodinės priemonės.

Bendrosiose pradinio ugdymo programose taip pat nurodoma, kad 1-2 klasės mokiniai turi gebėti maišyti įvairių spalvų ir rūšių vandeninius dažus, juos maišant išgauti naujų spalvų.

⁴ Dabner D., Calvert S., Casey A. Grafinio dizaino mokykla. Grafinio dizainoteorija ir elektroninė leidyba. – Žara, 2010. 100 p.

⁵ Alvydas Jonaitis. Spalvotyra. Kaunas: Terra Publica, 2009.

⁶ Reda Vismantienė. Dailės ir dailinio ugdymo pagrindai. Klaipėda: KU leidykla, 2007. 122 – 124 p.

⁷ Gere, Z. K., Kuntler, T. R. *Erdvė, forma, spalva*. Kaunas: Šviesa, 1997. 95 p.

⁸ Reda Vismantienė. Dailės ir dailinio ugdymo pagrindai. Klaipėda: KU leidykla, 2007. 146 – 148 p.

Linijų, dėmių, spalvų ir formų įvairovę išgauti nuotaiką. Išžiūrėti ir nusakyti dailės kūrinių sukeltą įspūdį ir nuotaiką (pvz., didelis, mažas, nematytas, spalvingas, linksmas, liūdnas ir pan.), kas juose „vyksta“, ką autoriai norėjo papasakoti. 3–4 klasės mokiniai turi gebėti maišant pagrindines spalvas (geltoną, raudoną, mėlyną), išgauti naujų spalvų. Pasirinkti spalvų derinius (šiltos, šaltos, tikroviškos ir pan.) norimam įspūdžiui ir nuotakai perteikti. Išžiūrėti ir nusakyti dailės kūrinių spalvų nuotaiką (linksmos, ryškios, šiltos, šaltos ir kt.). Savais žodžiais apibūdinti savo, draugų ir dailininkų kūrinių spalvų nuotaiką.⁹

Apibendrinant galima teigti, jog spalva ir teorinės žinios apie jos savybes, poveikį yra svarbios tiek mokantis dailės ar (ir) dizaino dalykų, tiek kasdieniame visų žmonių gyvenime, pavyzdžiui, norint įsirengti jaukų namų interjerą ir kt.

⁹ Pradinio ugdymo bendroji programa. Švietimo ir mokslo ministerija. [žiūrėta 2017 – 05 – 02]. Prieiga per internetą: http://www.smm.lt/uploads/documents/Svietimas_pradinis_ugdymas/1_pradinio%20ugdymo%20bendroji%20programa.pdf

III. PROTOTIPŲ IR ANALOGŲ ANALIZĖ

I. SPALVŲ MOKYMO METODINIŲ PRIEMONIŲ PAIEŠKA IR ANALIZĖ

Norint išsiaiškinti, koku būdu ir forma būtų galima įdomiau įgyvendinti spalvų mokymo metodinės priemonės kūrimą, informacijos ir jau sukurtų bei naudojamų pagalbinių metodinių priemonių ieškota knygynuose, bibliotekų vaikų skyriuose, internete.

Ieškant jau sukurtų pagalbinių spalvų mokymo knygų vaikams pastebėta, kad yra daug išleistų vaikiškų knygelių apie spalvas, skirtų ankstyvosios vaikystės amžiaus tarpsnio (2 – 6 m.) vaikams arba vaikams iki trejų metų. Jose vaikai mokomi skirti spalvas, teisingai jas pavadinti, daiktų grupavimo pagal spalvas. Tačiau vyresniems vaikams to nebeužtenka. Jie turėtų būti mokomi maišyti įvairių spalvų vandeninius dažus, išgauti naujų spalvų, pasirinkti spalvų derinius norimai nuotaikai perteikti. Spalvų mokymo knygų, tinkamų jaunesnio mokyklinio (7 – 11 m.) amžiaus vaikams, kuriose būtų mokoma apie spalvų maišymą, naujų spalvų ir atspalvių radimą, spalvų derinių sukuriamą emocinį poveikį, rasti sunku.

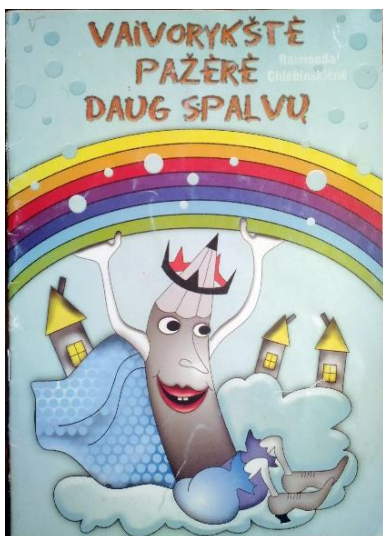
Rastos kelios pasakų knygelės vaikams apie spalvų mokymą, tinkamos 7 – 11 metų vaikams.

Pasakų knygelės vaikams apie spalvas

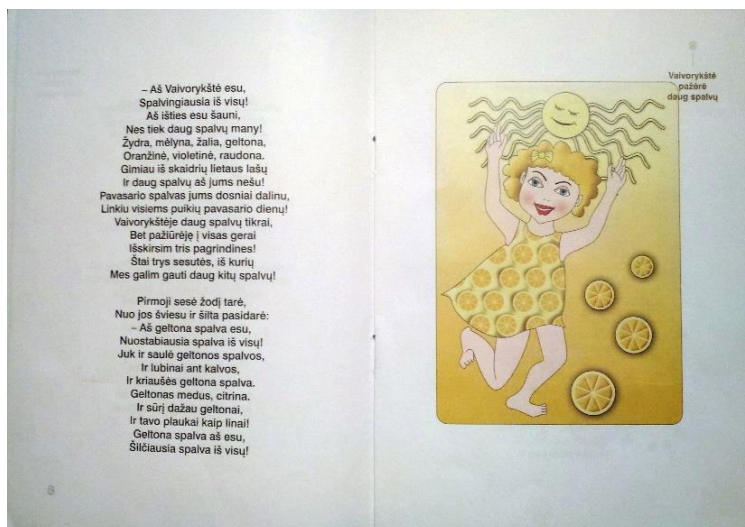
Tai yra knygelės, kuriose pasakų herojai yra spalvos, vaizduojamos gyvų sutvėrimų pavidalu – įkūnytos į žmogeliukus. Tai yra gana senų metų literatūra, tačiau, žiūrint iš pedagoginės pusės, šios knygelės atrodo įdomios ir vertingos kaip metodinės spalvų mokymo priemonės.

Pirmas pavyzdys – tai ikimokyklinio ugdymo pedagogės Raimondos Chlebinskienės sukurta eiliuotos pasakos apie spalvas knygelė vaikams „Vaivorykštė pažėrė daug spalvų“ (1, 2 Pav.). Ši knyga skirta ikimokyklinio amžiaus vaikams. Joje atskleidžiama, kokios yra pagrindinės spalvos, kokios gaunamos antrinės spalvos joms susimaišius ir kokia gaunama sumaišius jas visas.¹⁰

¹⁰ Raimonda Chlebinskienė. Vaivorykštė pažėrė daug spalvų. Lucilijus, 2005.

1. Pav. Raimonda Chlebinskienė. Knygos „Vaivorykštė pažėrė daug spalvų“ viršelis

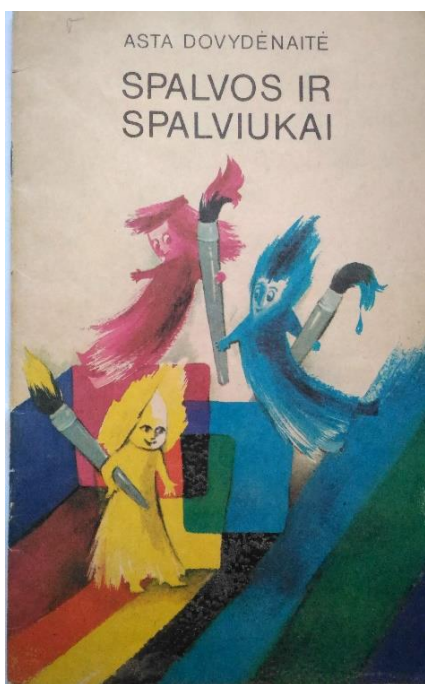

2. Pav. Raimonda Chlebinskienė. Knygos „Vaivorykštė pažėrė daug spalvų“ iliustracija 9 p.

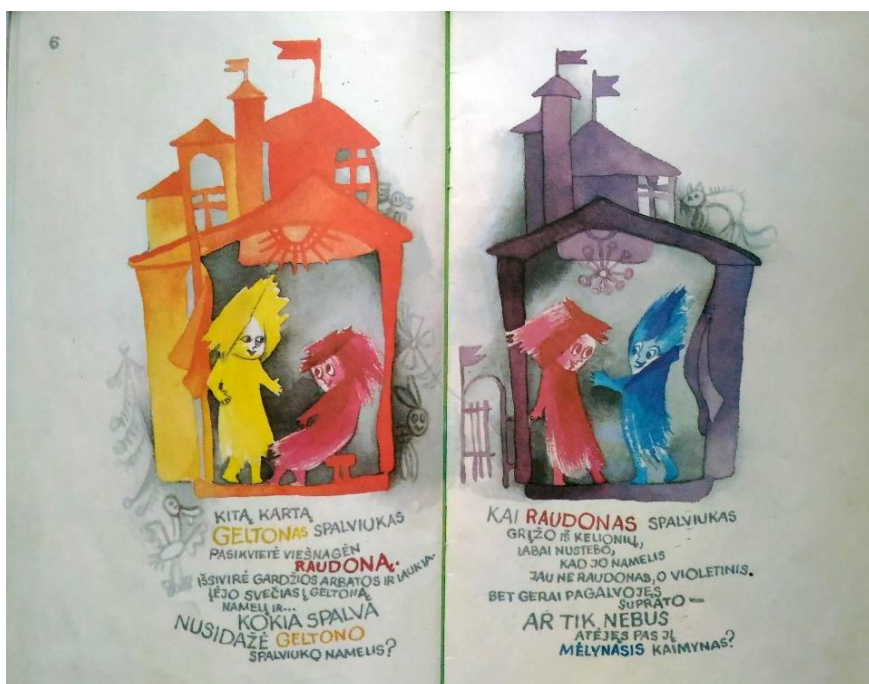
Antrasis pavyzdys – Astos Dovydenaitės knygelė „Spalvos ir spalviukai“ (3, 4, 5 Pav.), skirta ikimokykliniam ir jaunesniam mokykliniam amžiui. Šioje knygelėje labai paprastas siužetas: jos herojai spalviukai vaikšto vieni pas kitus į svečius ir taip keičia juos supančios aplinkos spalvą. Joje perteikiama daugiau medžiagos apie spalvų maišymą, pagrindines spalvas, šiltas ir šaltas spalvas, įvairių spalvų derinių keliamą emocinį poveikį. Knygelės gale yra pateikti trumpi tekstai su iliustracijomis, paaiškinantys spalvų maišymo dėsningumus, jų derinių emocinį poveikį (5 pav.). Be to, vaikai skatinami patys išbandyti ir atrasti, kas nutiks sumaišius, pavyzdžiui, raudoną ir geltoną spalvą, kas pasikeis pridėjus baltos ar juodos spalvos, kaip šiltos spalvos (geltona, raudona) atrodys šaltų spalvų fone ir kt.¹¹

Dėl šios priežasties, kuriant metodinę priemonę, skirtą jaunesniojo pradinį klasių amžiaus vaikams, geriau remtis šios knygos tekstu ir idėja.

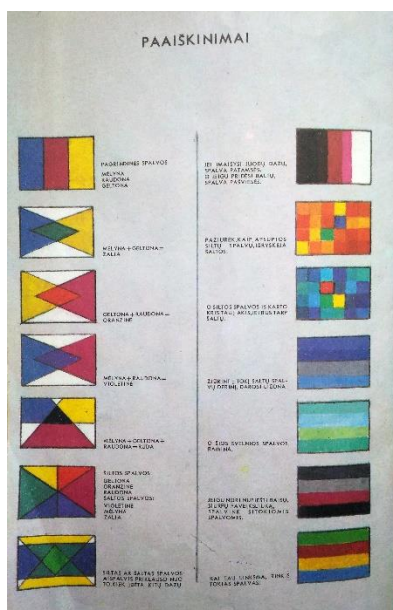
¹¹ Asta Dovydenaitė. Spalvos ir spalviukai. Vilnius: Vyturys, 1989.

3. Pav. Asta Dovydenaitė. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ viršelis

4. Pav. Asta Dovydenaitė. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ iliustracijos. 6 – 7 p.

5. Pav. Asta Dovydenaitė. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ paskutinis puslapis su paaiškinimais

II. NETRADICINIŲ KNYGOS ĮRIŠIMO BŪDŲ PAIEŠKA IR ANALZĖ

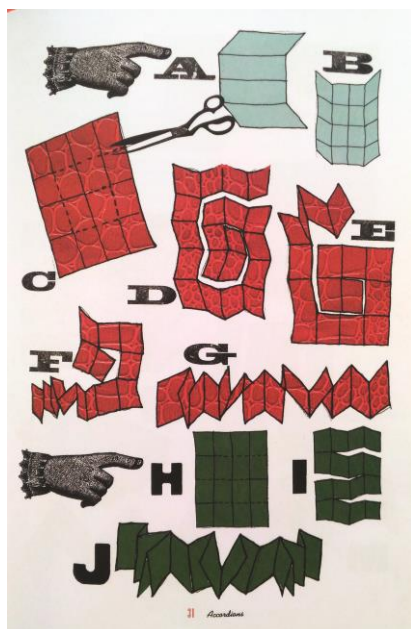
Suradus būsimos knygos turinį, toliau ieškota tinkamos formos, kaip ją pateikti. Kadangi projektuojamas leidinys skirtas pradinių klasių amžiaus vaikams, nuspręsta ieškoti ir remtis nesudėtingais rankų darbo knygų įrišimo būdų pavyzdžiais, kurie nebūtų per sudėtingi tokio amžiaus vaikams ir jie gebėtų suprasti tokios knygos gaminimo principą. Be to, nereikalautų specialių papildomų knygos įrišimo įrankių ir priemonių, kurias naudoja knygrišiai. Todėl labiausiai tiktų remtis rankų darbo knygų kūrimo metodika. Analizuojant rankų darbo knygų kūrimo literatūrą pastebėta, kad yra labai daug ir įvairių knygos įrišimo būdų: knygos puslapių įrišimas prisiuvant lankus prie nugarėlės, vieno ar kelių lankų knygos, origami žvaigždės formos knygos ir kt. Daugelis jų paremti klasikinės knygos įrišimo principu.

Rankų darbo knygų gamyboje labai paplitęs „armonikos“ (angl. accordion) knygos įrišimo būdas, kuomet knygos puslapiai sulankstomi kaip armonikėlė. Tokios knygos puslapiai gali būti peržiūrimi visi iš karto juos išskleidžiant arba atskirai po vieną. Jis yra vienas paprasčiausių, lengvai ir greitai perprantamas, nereikalaujantis specialių knygos rišimo priemonių. Be to, tokį knygos gaminimo būdą lengva taikyti tiek mažiems, tiek dideliems formatams.¹² Dėl to šis variantas yra tinkamas vaikams. Yra įvairių „armonikos“ variantų:

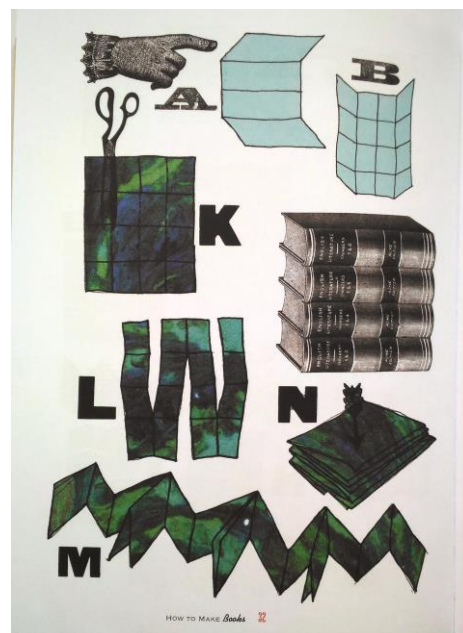
- Greitieji „armonikos“ variantai (6, 7 pav.):

¹² Full Tilt Bookbinding Classes. [žiūrėta 2017 – 05 – 04]. Prieiga per internetą:

<http://bookbindingclasses.blogspot.lt/2010/09/fall-2010-classes.html>

6. Pav. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft,. Greitieji „armonikos“ variantai. Kirpimo būdai. 31 p.

7. Pav. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft,. Greitieji „armonikos“ variantai. Kirpimo būdai. 32 p.

Tai labai paprasti, lengvai suvokiami bei įgyvendinami knygos įrišimo būdai.¹³

- Klasikinis „armonikos“ įrišimo būdas.

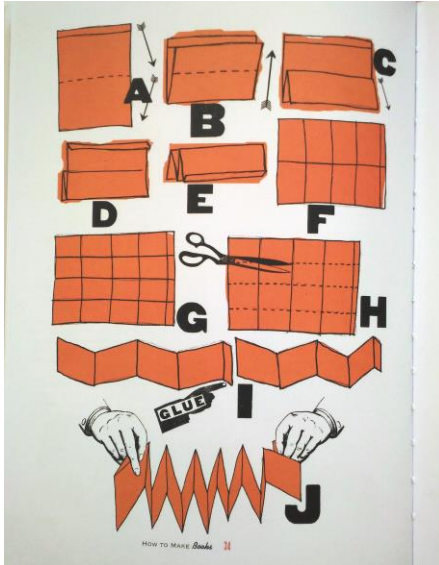

8. Pav. Klasikinis „armonikos“ įrišimo būdas

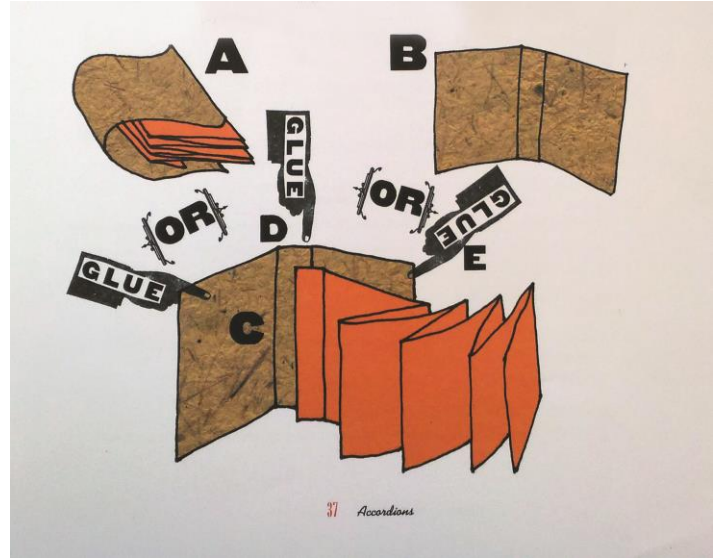
Šis „armonikos“ įrišimo būdas taip pat lengvai suprantamas, tačiau šiek tiek sunkiau įgyvendinamas praktiškai, nes reikalauja kruopštumo, atidumo (7 pav.). Be to, turi priekinį ir galinį knygos viršelius, todėl labai primena klasikinės knygos variantą.

¹³ Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. 30 – 37 p.

- „Armonikos“ įrišimo būdas užlenkiamu viršeliu (angl. Self-hinged).

9. Pav. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft,. „Armonikos“ įrišimo būdas užlenkiamu viršeliu schema. 34 p.

10. Pav. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft,. „Armonikos“ įrišimo būdas užlenkiamu viršeliu schema. 37 p.

11. Pav. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft,. „Armonikos“ įrišimo būdo knygos užlenkiamu viršeliu pavyzdys 36 p.

Šis variantas labiausiai primena klasikinę knygą, nes turi jai būdingas pagrindines dalis:

- Priekinį ir galinį viršelius bei viršelio nugarėlę;
- Knygos bloką, kurį šiuo atveju atstoja sulankstoma „armonika“.

Šis knygos įrišimo būdas vis dar yra pakankamai lengvai suprantamas bei įgyvendinamas praktiškai. Dėl šių priežasčių pasirinktas kuriamo projekto formos įgyvendinimui.

III. KŪRYBINIŲ IEŠKOJIMŲ APRAŠYMAS

Suformulavus pagrindinę darbo idėją, išsirinkus būsimos knygos turinį bei jo pateikimo formą, toliau įgyvendinamas kitas projekto kūrimo etapas – iliustracijų kūrimas ir knygos išklotinės maketavimas.

Dar prieš knygos maketavimą ir iliustracijų kūrimą buvo analizuojamas pasirinkto kūrinio tekstas, jo siužetas, išsiaiškinta, kiek ir kokių įvykių ir epizodų reikia pavaizduoti ir kiek viskam reikės puslapių. Tai labai svarbu dėl to, kad būtų galima iš anksto nuspręsti bent apytikrį knygos puslapių ir iliustracijų skaičių. Iš viso suskaičiuota 18 pasakos epizodų. Be to, knygelės gale yra pateikti paaiškinimai apie spalvas, jų maišymą bei derinių emocinį poveikį, kuriuos taip pat planuojama naudoti kuriamame projekte. Jų yra 14.

I. Iliustracijų kūrimas

Iliustracija – tai knygų grafikos kūrinys, aiškinantis, papildantis arba puošiantis knygos, žurnalo ar kito leidinio tekstą.¹⁴

Vaikų rašytojas Sigitas Poškus vaikų literatūros žurnale „Rubinaitis“, straipsnyje „Žvilgsnis į iliustracijas“ apie iliustracijų svarbą vaikų knygose teigia: „Iliustracijos vaikiškoje knygoje nėra savitikslių, nėra vien tam, kad knyga būtų spalvinga, kad joje būtų piešinių ar kad ją geriau pirktų. Iliustracijos turi pagelbėti vaikui kūrinių geriau suvokti, padaryti jį vaizdų. Gera vaikiškos knygos iliustracija interpretuoja, padeda savaip tekstą „perskaityti“, išplečia jo erdvę, detalizuoja, apibūdina veikėjus, paryškina pasakotojo požiūrį į kalbamus dalykus. Dailininkas savo piešiniais padeda vaikui geriau suvokti rašytojo reiškiamas mintis, idėjas. Iliustracijos turi atliepti iliustruojamam tekstui.¹⁵“ Straipsnyje autorius taip pat pažymi, ka, kuriant iliustracijas vaikų literatūros leidiniui, būtina atsižvelgti, kokio amžiaus vaikams jis yra skirtas bei pasidomėti šio amžiaus tarpsnio vaikų poreikiais, suvokimo galimybėmis. Dailininkui, iliustruojančiam vaikišką knygą, reikia gerai suvokti iliustruojamą tekstą, jo nuotaiką. Pačios iliustracijos turi būti apibūdinančios veikėjus ir aiškiai atpažįstamos.¹⁶

¹⁴ Tarptautinių žodžių žodynas. Vilnius: Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1985, 208 p.

¹⁵ Sigitas Poškus. Žvilgsnis į iliustracijas. *Vaikų literatūros informacijos svetainė Rubinaitis*. [Interaktyvus]. [žiūrėta 2017 – 05 – 07]. Prieiga per internetą: <http://rubinaitis.lnb.lt/index.php?2414551147>

¹⁶ Sigitas Poškus. Žvilgsnis į iliustracijas. *Vaikų literatūros informacijos svetainė Rubinaitis*. [Interaktyvus]. [žiūrėta 2017 – 05 – 07]. Prieiga per internetą: <http://rubinaitis.lnb.lt/index.php?2414551147>

Taigi iliustracijos turi būti vaizdžios, paaiškinančios ir padedančios vaikams geriau suvokti tekstą.

Vaikų literatūra pagal amžiaus tarpsnius skirstoma į ikimokyklinio, jaunesniojo, vidutiniojo ir vyresniojo mokyklinio amžiaus.¹⁷

Kaip jau minėta anksčiau, ikimokykliniame ir jaunesniame mokykliniame amžiuje vaikams būdingas didesnis emocingumas, juos traukia neįprasti, ryškūs objektai. Pradinių klasių mokiniai pasižymi vis dar puikia regimąja vaizdine atmintimi, vyrauja vaizdais ir jutimais besiremianti mąstymo veikla. Dėl to šiuo laikotarpiu mokymo veikloje labai svarbus vaizdumas.¹⁸

Astos Dovydėnaitės grožinės literatūros leidinys „Spalvos ir spalviukai“, kuriuo remiantis kuriama metodinė spalvų mokymo priemonė, skirtas ikimokyklinio ir jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams. Vadinasi, kuriamos iliustracijos turi atitikti šio amžiaus tarpsnio vaikų vaizdumo, objektų ryškumo poreikius.

Šios knygelės herojai yra spalvos, vaizduojamos gyvų sutvėrimų pavidalu ir yra įkūnytos į žmogeliukus. Jie apibūdinami kaip „keisti žmogeliukai“ – spalviukai, kurie bendrauja tarpusavyje, vaikšto vieni pas kitus į svečius ir taip keičia juos supančios aplinkos spalvą.

Kadangi tai yra lavinamasis grožinės literatūros kūrinys, kuriame pasakos forma perteikiamas mokymas apie spalvas, jų maišymą, įvairių derinių emocinį poveikį, iliustracijos turi būti ne tik įdomios ir nuotaikingos, bet ir informatyvios, vaizdžiai ir aiškiai atspindinčios, kas vyksta su spalvomis jas maišant tarpusavyje, pridėdant į jas juodos ar baltos spalvos. Todėl šiuo atveju turi būti švariai ir aiškiai perteikiamos spalvos: kur mėlyna – ten mėlyna, kur raudona – raudona, kur geltona – geltona ir t.t.

Personažų kūrimas

Iliustracijų kūrimą nuspręsta pradėti nuo personažų kūrimo. Ieškojimai buvo pradėti nuo trijų pagrindinių spalvų – mėlynos, geltonos ir raudonos spalviukų kūrimo. Šiame darbe iliustracijos buvo kuriamos skaitmenine technika.

Pirmasis bandymas buvo atliekamas naudojant kompiuterinę programą Corel Draw. Šia programa sukurti ryškių spalvų minimalistiniai stilizuoti fantastiniai žmogeliukai. Jie pavaizduoti

¹⁷ Lietuvių literatūros enciklopedija. Vaikų literatūra. [žiūrėta 2017 – 05 – 07]. Prieiga per internetą: <http://www.literatura.lt/enciklopedija/v/vaiku-literatura/>

¹⁸ Reda Vismantienė. Dailės ir dailinio ugdymo pagrindai. Klaipėda: KU leidykla, 2007. 146 – 148 p.

spalvotais veidais, kurių forma primena netyčia užtiškusias dažų dėmes, ir spalvotomis kepurėlėmis, atkartojančiomis galvos formą (12 pav.). Nors šie spalviukai yra pakankamai žaismingi ir nuotaikingi, visvien norėta pamėginti sukurti įdomesnes, labiau primenančias tradicinėmis vaizduojamosios dailės technikos priemonėmis atliktus, ranka pieštus piešinius. Be to, ši programa skirta ir labiau tinkama leidinių maketavimui, logotipų, skrajučių, plakatų kūrimui nei knygos iliustracijų kūrimui. Todėl nutarta išbandyti ir kitas skaitmeninio piešimo priemones, kurios skirtos skaitmeniniam piešimui ir yra labiau tinkamos iliustracijų kūrimui.

12. Pav. Pirmas mėlyno, raudono ir geltono spalviuko vaizantas

Tolesniuose ieškojimuose personažai buvo kuriami vietoj popieriaus lapų, pieštukų ir teptukų naudojant planšetinį kompiuterį ir jutiklinių ekranų valdymo lazdele - rašiklį. Kūrimo eigoje išbandytos kelios piešimo programėlės, skirtos Android išmaniesiems įrenginiams, kol atrasta geriausia. Iliustracijų kūrimui naudota skaitmeninio piešimo ir iliustracijų kūrimo programa MediBang Paint, nes joje yra daug įvairių piešimo įrankių, taip pat piešinių ir paveikslėlių redagavimo galimybių.

Vėliau, naudojant planšetinį kompiuterį, mėginta sukurti žmogeliukus, kurie būtų panašesni į pieštus ranka. Tačiau šie išėjo per daug realistiški bei atrodantys per daug „berniukiški“ arba „mergaitiški“ (1, 14, 15 pav.). Tekste nėra akcentuojama žmogeliuko lytis, personažai nėra apibūdinami nei kaip berniukai, nei kaip mergaitės. Be to, spalviukai apibūdinami kaip „keisti žmogeliukai“, todėl nuspręsta, jog reikia sukurti abstraktesnį, labiau fantastinį personažą. Todėl buvo atsisakyta, nors ir stilizuoto, tačiau artimo realistiniam, žmogeliukų vaizdavimo.

13. Pav. Antras mėlynojo spalviuko
variantas

14. Pav. Antras raudonojo spalviuko
variantas

15. Pav. Antras geltonojo spalviuko
variantas

Paskutiniame variante sukurtas abstraktus, fantastinis žmogeliukas (17, 18, 19 pav.). Tokio personažo kūrimo idėja kilo prisiminus vakystėje turėtą tautodailininkės, animalistės, knygelių vaikams

autorės Stasės Samulevičienės sukurtą natūralaus kailio, ryškiai raudonos spalvos ir didelėmis išraiškingomis akimis žaislą „šlamutį“¹⁹ (16 pav.).

Sukurtas „spalviukas“ – tai plaukuotas žmogeliukas didelėmis akimis. Jis turi beveik visas žmogui būdingas kūno dalis: galvą, rankas, kojas, paslėptas po ilgu rūbu. Personažas yra plastiškas ir neturi aiškiai pavaizduotų galūnių. Vaizduojami antakiai ir mažos lūpos padeda išreikšti žmogeliuko nuotaiką, emocijas. Didelių akių dėka personažas atrodo draugiškas ir geranoriškai nusiteikęs. Smailėjanti galvos forma primena teptuką. Taigi šis personažas yra išraiškingas geriausiai atitinkantis knygos tekstą.

16. Pav. Stasė Samulevičienė. Žaislas Šlamutis.²⁰

¹⁹ Kauno miesto muziejus. Nešusi šypseną. Stasė Samulevičienė. [žiūrėta 2017 – 05 – 08]. Prieiga per internetą: <http://www.literatura.lt/enciklopedija/v/vaiku-literatura/>

²⁰ Lietuvos integrali muziejų informacinė Sistema. Žaislas Šlamutis. [žiūrėta 2017 – 05 – 08]. Prieiga per internetą: https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/121766977?s_id=UDWyUBsanOUtr0LH&s_ind=129&valuable_type=EKSPONATAS

17. Pav. Galutinis personažo variantas.
Mėlynasis spalviukas.

18. Pav. Galutinis personažo variantas.
Raudonasis spalviukas.

19. Pav. Galutinis personažo variantas.
Geltonasis spalviukas.

Visos likusios knygelės iliustracijos buvo kuriamos remiantis šiais paskutiniais personažais. Buvo kuriamos minimalistinės iliustracijos, neperkrautos nereikalingomis detalėmis. Jas kuriant buvo naudojamos visos vaivorykštės spalvos bei juoda ir balta spalva. Iliustracijų spalvinį sprendimą „padiktavo“ knygelės tekstas. Pagal siužetą ir epizodus, piešiniuose derinti šiltų ir šaltų spalvų

deriniai. Todėl vienur duominuoja šiltos spalvos, kitur – šaltos. Stengtasi išlaikyti ir stilistinį vientisumą. Šias spalvotas iliustracijas ketinama naudoti balto popieriaus lapo fone, kad būtų kuo aiškiau perteikiamos spalvos.

Piešiant šias iliustracijas, naudoti įvairūs programoje MediBang esantys piešimo įrankiai ir priemonės: akvarelė, pastelė, pieštukas ir kt. Iliustracijos pateiktos antrame priede „Sukurtos knygos iliustracijos“.

II. Knygos maketavimas

Maketuojant vaikų literatūros ar kito žanro knygą, svarbu mokėti derinti tekstą ir iliustracijas tarpusavyje, siekiant sukurti harmoningą, įdomią kompoziciją popieriaus lapo plokštumoje. Todėl labai svarbu turėti aiškią viziją ir susikurti planą, kaip turėtų atrodyti galutinis knygos variantas ir kaip sumaketuoti knygos išklotinę bei sukomponuoti tekstą ir iliustracijas, kad būtų pasiektas norimas galutinis rezultatas. Numatyta sukurti nedidelę gulsčiai orientuoto formato baltos spalvos knygelę su minimalistinėmis spalvotomis iliustracijomis. Numatoma naudoti tiek baltos spalvos knygos viršelį, tiek knygos puslapius.

Terminas „maketavimas“ nusako skirtingo pobūdžio medžiagos – teksto ir iliustracijų išdėstymą bei sutvarkymą. Pagrindinis maketuotojo tikslas – logiškai ir nuosekliai pateikti informaciją bei išskirti svarbiausius elementus. Šiam tikslui pasiekti paprastai naudojama pagalbinė priemonė – tinklelis. Tai priemonė, padedanti sukurti leidinio struktūrą ir tvarką. Tinklelis nurodo skiltis, paraštes, teksto ir vaizdo vietą. Todėl labai svarbus spausdinto leidinio maketavimo etapas yra planavimas, t. y. tinklelio suformavimas, kuriame gali būti dėliojami įvairūs elementai (teksto blokai, iliustracijos, nuotraukos ir kt.). Gerai suformuota tinklelio sistema padeda sudaryti darnios puslapių eilės įspūdį. Tinklelio kūrimas svarbus bet kuriame spaudos darbe.²¹

Pirmiausia turi būti sukurta knygos išklotinės struktūra. Taigi prieš kuriant knygos išklotinę, svarbu apsispręsti, koks bus jos formatas, gerai apgalvoti puslapių išdėstymą, seką bei eilės tvarką, atsižvelgiant į pačios knygos struktūrą. Tuomet jau galima sumaketuoti ir sukomponuoti joje tekstą ir vaizdą taip, kad visas knygelės turinys tilptų į fiksuotą numatytų puslapių skaičių.

²¹ Dabner D., Calvert S., Casey A. Grafinio dizaino mokykla. Grafinio dizainoteorija ir elektroninė leidyba. – Žara, 2010. 42, 43 p.

Šiuo atveju, kuriant „armonikos“ įrišimo būdo knygos išklotinę, galimas knygelės puslapių skaičius ir formatas priklausys nuo pasirinkto formato popieriaus lapų kiekio, pirminio lapo orientavimo ir nuo to, į kiek eilučių ir stulpelių bus dalinamas. Knygelės lapų skaičių galima apskaičiuoti pagal tokią formulę:

$$x = a \times b \times c,$$

kur x – lapų skaičius, a – eilučių skaičius, b – stulpelių skaičius, c – popieriaus lapų kiekis.

Kadangi „armonikos“ tipo knygą galima skaityti iš abiejų pusių, visų puslapių skaičių galima sužinoti gautą lapų skaičių padauginus išdviejų.

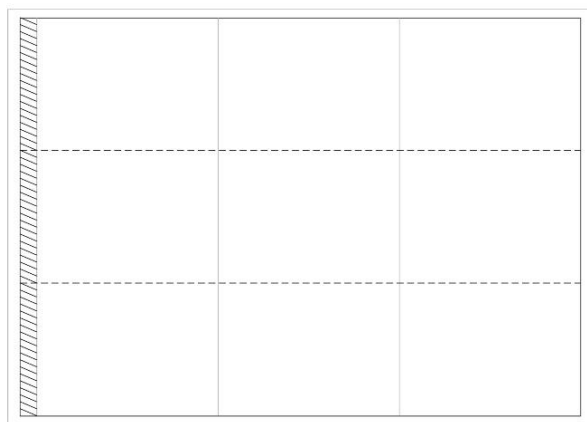
Nuo pradinio lapo orientavimo, eilučių ir stulpelių skaičiaus lape taip pat priklausys ir būsimos knygelės formatas. Pavyzdžiui, jei gulsčiai orientuotas A3 formato lapas bus padalintas į 3 eilutes ir 3 stulpelius, knygelės formatas bus gulsčiai orientuotas. Padalinus į 3 eilutes ir 4 stulpelius – primins kvadratinę formą. Jei bus 3 eilutės ir 5 ar daugiau stulpelių, tuomet knygelės formatas įgis vertikalią formą. Kaip matyti, labai svarbu iš karto apsispręsti, koks bus knygelės formatas bei puslapių skaičius, kad būtų galima parengti knygelės išklotinės projektą. Kaip jau minėta, tam reikėjo išanalizuoti kūrinio tekstą, siužetą, išsiaiškinti įvykių ir epizodų skaičių, kuriuos reikės pavaizduoti, nuspręsti, kurie epizodai užims po vieną knygos puslapį, kurie bus vaizduojame dviejuose atverstuose puslapiuose. Be to, knygelės paskutiniame puslapyje pateikta 14 paveikslėlių su trumpais tekstais, paaiškinančiais spalvoms ir deriniams būdingas savybes. Dar papildomai reikia numatyti vietas ir antraštiniam bei kitiems knygos lapams, kuriuose nurodoma knygos pavadinimas, autoriaus vardas ir pavardė, išleidimo vieta, metai, leidykla. Taigi numatyta, kad iš viso reikės 25 puslapių iliustracijoms, 26 – paaiškinimams, 1 – antraštiniam puslapiui. Kaip matyti, reikia mažiausiai 52 puslapių. Vienoje „armonikos“ pusėje planuota pateikti pasakos tekstą su iliustracijomis, kitoje – paaiškinimus.

Knygos išklotines nuspręsta maketuoti A3 formato lapuose. Kadangi norima gauti gulsčiai orientuotą būsimos knygelės formatą, A3 formato lapą nuspręsta dalinti į 3 stulpelius ir 3 eilutes. Tokiu būdu viename A3 formato lape gaunami 9 knygelės lapai, trijuose lapuose – 27. Taigi tokiu būdu gaunami iš viso 54 puslapiai.

Iš pradžių kuriamas knygos išklotinės pagrindas A3 formato lape. Tam suformuojamas knygos struktūrą – puslapių ribas, jų dydį, išdėstymą ir formatą žymintis tinklėlis (20 pav.). Taip pat pažymima vieta puslapių klijavimui skirtoms juostelėms. Pagal jį turi būti nubraižomos knygelės lapų kraštinės, pažymint lenkimo (_____) ir kirpimo (-----) linijas (21 pav.).

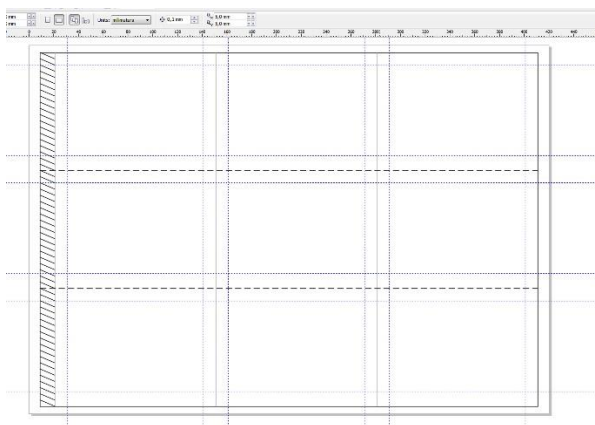

20. Pav. Knygos išsklotinės struktūravimo tinklelis

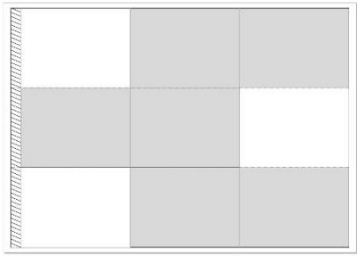
21. Pav. Knygelės lapų kraštinės, pažymėtos kirpimo ir lenkimo linijomis

Vėliau, turint knygos išsklotinės pagrindą, jame nubrėžiamos pagalbinės linijos, žyminčios knygelės puslapių vidines, išorines, viršutines bei apatines paraštes. (22 pav.) Tuomet tekstas ir vaizdas gautuose plotuose komponuojamas laisvai, laikantis ir nustatytų paraščių ribų. Tačiau tinklelis neturi pernelyg riboti, jis yra tik pagalbinė priemonė, todėl kai kuriuose puslapiuose galima šiek tiek „išlįsti“ už šių ribų.

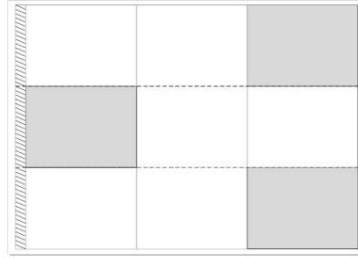

22. Pav. Išsklotinės pagrindas su paraštėmis

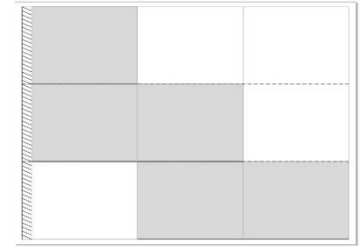
Kad būtų aiškiau, kaip komponuoti ir išdėstyti tekstą ir iliustracijas, pažymėtos numatytos knygelės atvartų sritys pirmose (23, 24, 25, pav.) ir antrose lapų pusėse (26, 26, 28, pav.). Knygelės puslapių eiliškumas išdėstytas tokia seka: pirmos „armonikos“ pusės iliustracijos iš kairės į dešinę ir iš viršaus į apačią, antros pusės – iš kairės į dešinę ir nuo apačios į viršų.

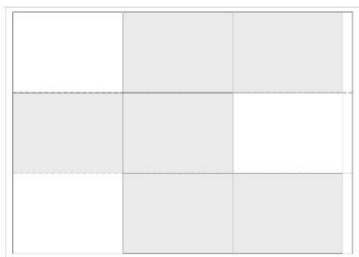
23. Pav. Knygelės atvartų sritys. Pirmo išklotinės lapo pirma pusė

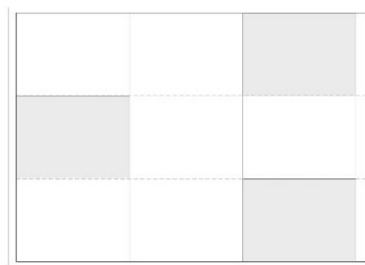
24. Pav. Knygelės atvartų sritys. Antro išklotinės lapo pirma pusė

25. Pav. Knygelės atvartų sritys. Trečio išklotinės lapo pirma pusė

26. Pav. Knygelės atvartų sritys. Pirmo išklotinės lapo antra pusė

27. Pav. Knygelės atvartų sritys. Antro išklotinės lapo antra pusė

28. Pav. Knygelės atvartų sritys. Trečio išklotinės lapo antra pusė

Pagal šią schemą buvo komponuojamas tekstas ir iliustracijos. Buvo renkamas tekstas, suformuojami jo blokai. Tekstas ir iliustracijos derintos tarpusavyje, ieškant jiems vietos mažame lapo plote. Taikytas asimetrinis teksto komponavimas, kuomet tekstas lygiuojamas pagal dešinįjį arba kairinį lapo kraštą. Taikant šį lygiavimą, bendra puslapio kompozicija atrodo dinamiškesnė.

Šrifto parinkimas

Kadangi tai yra vaikams skirtas leidinys, labiausiai tiktų naudoti žaismingą šriftą. Todėl pasakos tekstui naudotas “Microsoft” kompanijos kurtas rašysenos (angl. Script) „*Segoe Script*” šriftas, imituojantis ranka rašytas raides, kuris pasirodė tinkamas ir derantis kartu su šiomis sukurtomis iliustracijomis. Tam, kad vaikams būtų lengviau skaityti, visas tekstas rašytas didžiosiomis raidėmis.

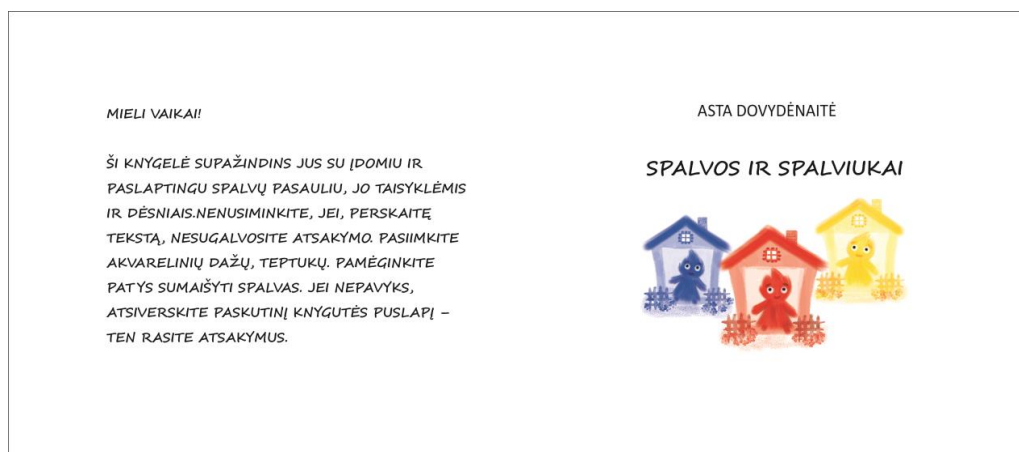
Visoje pasakoje naudotas vienodas 10 dydžio šriftas. Knygos pavadinimui taikytas tas pats šriftas, o autoriui, leidyklos pavadinimui – Calibri.

Spalvinis sprendimas

Numatyta naudoti tiek baltos spalvos knygos viršelį, tiek knygos puslapius, šviesiai gelsvos spalvos priešlapius. Juodos spalvos šriftą, vietomis išryškinant kai kuriuos žodžius kitomis spalvomis.

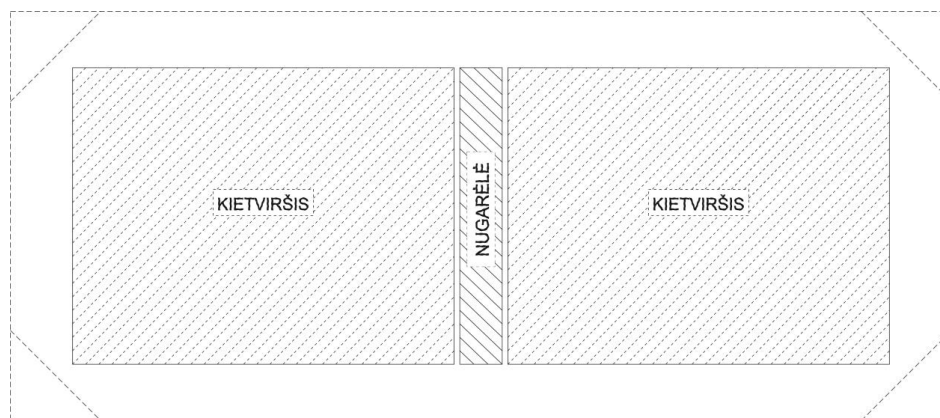
Knygos viršelio dizaino kūrimas

Pirmoje viršelio pusėje priekinėje dalyje įrašytas autorius, knygos pavadinimas ir pagrindinių spalvų spalviukų, esančių savo nameliuose, iliustracija. Viršelio galinėje dalyje įrašytas teksto viršelio tekstas, trumpa anotacija, kuriuo autorė siekia sudominti vaikus šia knyga ir skatina ją perskaityti bei imtis praktinės veiklos: pasiimti dažų, teptukų ir pačiam pamėginti sumaišyti spalvas. Jame taip pat nurodoma, kad atsivertus paskutinį knygelės puslapį galima rasti visus atsakymus (29 pav.).

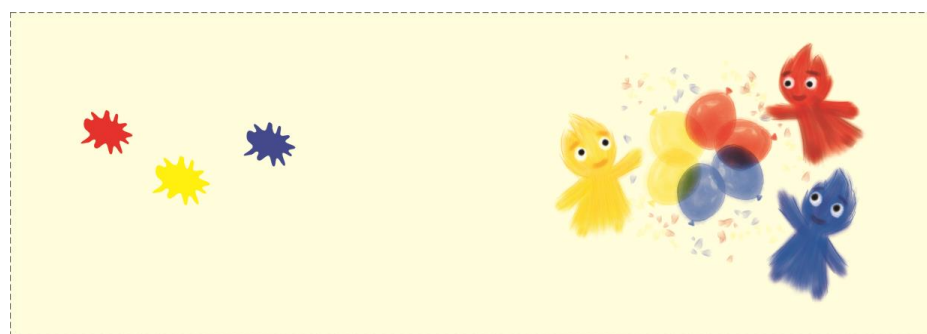

29. Pav. Pirma viršelio pusė

Antroje viršelio pusėje nurodytos vietos, kuriose reikia priklijuoti knygos kietviršius ir nugarėlę. (30 pav.) priklijavus nugarėlę ir kietviršius bei užlenkus viršelio kraštus, ant viršaus klijuojamas priešlapis (31 pav.).

30. Pav. Antra viršelio pusė

31. Pav. Knygos priešlapis

IV. SUKURTO KNYGOS PROJEKTO ANALIZĖ

Galutiniame variante parengtas bei paruoštas naudojimui spalvų mokymo metodinės priemonės projektas – išsklotinė, skirta „armonikos“ knygos įrišimui. Ši metodinė priemonė sukurta remiantis Astos Dovydenaitės pasakos knygos tekstu bei idėja.

Funkcinė paskirtis. ši knygos projektas kurtas kaip spalvų mokymo metodinė priemonė, skirta ikimokyklinio ar jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams, jų lavinimui. Ją naudodamas vaikas, mokydamasis spalvų teorijos, prie to paties išmoksta ir naujo dalyko – „armonikos“ knygos įrišimo būdo.

Konstrukcija. Kūrybinio darbo eigoje sukurta aiški ir suprantama knygelės išsklotinės struktūra, scenarijus. Išsklotinės rinkinys, tuo pat metu ir knyga, sudryta iš tokių dalių:

- Knygos išsklotinė, kurią iškirpus, išlanksčius ir suklijavus atskiras dalis gaunama „armonikėlė“, kuri šiuo atveju atstoja knygos bloką. Ji įstatomas į knygos viršelį. skirtingai nuo klasikinės knygos varianto, šis blokas nėra susiūtas ar suklijuotas. „Armonika“ priklijuojama prie viršelio nugarėlės vidinės pusės, todėl jos visus puslapius galima išskleisti ir suskleisti.
- Kietas viršelis. Jį sudaro du 1 mm storio katoniniai kietviršiai (135x105 mm) ir viršelio nugarėlė (15x105 mm), popierinis knygos viršelis iš 120 g. storio popieriaus (333x145 mm), ant kurio klijuojamas kietviršis.
- Priešlapis, kuris klijuojamas ant knygos viršelio vidinės pusės (280x98).
- Pirmasis knygos bloko (armonikos) puslapis naudojamas kaip antraštinis lapas, kuriame išspausdintas knygos pavadinimas, autoriaus vardas ir pavardė, išleidimo vieta, metai, leidykla.

Įrišus šią knygą, gaunama knygelė kietu viršeliu, primenanti klasikinę knygą. „Armonikos“ pirmoje pusėje pateikta pasaka, o antroje pusėje pateikti paaiškinimai apie spalvas, jų maišymą bei derinių emocinį poveikį.

Medžiagų ir gamybos technologija. Naudotos paprastos medžiagos, balto popieriaus lapai. Knygos puslapiams numatyta naudoti 120, 160 g. storio balto popieriaus lapus. Viršelio aplankui 120 g storio lapą, kieviršiui – 1 mm storio kartoną. Šios knygos gamybos technologija labai paprasta: Pirminis variantas pateikiamas išsklotinių forma trijuose A3 formato lapuose, kurias galima spausdinti naudojant spalvotą spausdintuvą. Vėliau, sekdamas ir vadovaudamasis pateiktą knygos įrišimo instrukcija bei sekdamas lenkimo ir kirpimo linijas, pats vartotojas (vaikas), naudodamas paprastas darbo priemones (kliai, žirklys), įsiriša knygelę.

Kompozicija. Knygos išsklotinė yra padalinta į stulpelius ir eilutes, kurie žymi knygos puslapių ribas. Eilutės sužymėtos punktyrinėmis (-----) kirpimo linijomis, o stulpeliai šviesiai pilkomis

lenkimo linijomis (_____). Knygelės puslapių eiliškumas išdėstytas tokia seka: pirmos „armonikos“ pusės iliustracijos iš kairės į dešinę ir iš viršaus į apačią, antros pusės – iš kairės į dešinę ir nuo apačios į viršų. Šiose lapų plokštumose, pagal numatytą tvarką ir puslapių eilės seką, išdėlioti tarpusavyje suderinti teksto blokai su sukurtomis iliustracijomis. Taikytas asimetrinis teksto komponavimas, kuomet tekstas lygiuojamas pagal dešiniąjį arba kairinį lapo kraštą. Kadangi tai yra vaikams skirtas leidinys, pasakos tekstui naudotas rašysenos (angl. Script) **“Segoe Script”** šriftas, imituojantis ranka rašytas raides.

Spalvinis sprendimas. Tiek knygos viršeliams, tiek puslapiams naudota balta spalva. Pasirinkimą lėmė tai, kad šios spalvos fone aiškiausiai atsiskleidžia kitos spalvos. Tai yra aktualu spalvų mokyme. Be to, baltame fone puikiai tinka minimalistinio stiliaus iliustracijos. Knygos tekste naudotas juodos spalvos šriftas, vietomis išryškinant kai kuriuos žodžius kitomis spalvomis. Pačiose iliustracijose naudotos visos vaivorykštės spalvos bei juoda ir balta. Iliustracijų spalvinį sprendimą „padiktavo“ knygelės tekstas. Vienuose puslapiuose dominuoja šiltos spalvos, kituose – šaltos, priklausomai nuo kūrinio epizodo.

Knygos projekto išklotinė pateikta priede Nr. 1.

Rinkinį sudaro:

- 3 vnt. A3 formato išklotinių, kuriose iš abiejų pusių sukomponuoti ir išdėstyti knygelės puslapiai,
- Viršelio išklotinė iš abiejų pusių ir priešlapis A3 formato lape,
- Viršelio kietviršiams skirti kartonai (2 vnt) ir viršelio nugarėlė.
- Knygos įrišimo instrukcija A4 formatas.

Įrišus šią knygą gaunamas 135x105x15 mm dydžio leidinys.

Knygos įrišimui reikalingi įrankiai ir priemonės:

- Žirklys (arba liniuotė ir peilis su laužoma geležte);
- Kanceliariniai klėjai;
- Kaulinis lankstytuvas (neturint galima pakeisti plastikine liniuote užovalintais kraštais).

32. Pav. Knygos rišimo įrankiai ir priemonės

V. SUKURTO OBJEKTO IR VARTOTOJO, DAIKTINĖS APLINKOS IR VISUOMENĖS SANTYKIS

Knyga yra vienas svarbiausių visa gyvenimą mus lydinčių daiktų, nes iš jų mokomasi, semiamasi žinių. Tačiau svarbu ne tik, kas joje parašyta, bet ir tai, kaip ji įrišta, jos estetiškas vaizdas. Todėl siekta sukurti įdomų, estetiškai patrauklų grafinio dizaino objektą, kurį pamačius norėtusi apžiūrėti įdėmiau, pavartyti, pasidomėti jo turiniu.

Kadangi gaminytis skirtas vaikams, nuspręsta naudoti nesudėtingą, tačiau netradicinę knygos įrišimo būdą, remtis rankų darbo knygų kūrimo metodika, sukurti ryškias, žaismingas, pradinių klasių amžiaus vaiko dėmesį traukiančias iliustracijas.

VI. SUKURTO OBJEKTO VISUOMENINIS POREIKIS IR JO PRITAIKOMUMAS

Kaip jau minėta, pradinių klasių amžiaus mokiniai linkę greitai užmiršti teoriją apie spalvas, jų savybes, maišymą. Todėl tikslinga sukurti tokią spalvų mokymo metodinę priemonę, kuri padėtų vaikams išmokti ir prisiminti spalvų teorijos pradmenis. Vienas iš klasikinių mokymosi būdų – mokymasis iš knygų, jų skaitymas. Tam, kad vaikas norėtų naudoti spalvų mokymo metodinę priemonę, ji turi atrodyti įdomi ir patraukli: sudominti spalvomis ar forma, pateikta neįprasta forma, būti originali, įtraukti vaiką į veiklą tarsi į žaidimą ar naujo dalyko išmokimą. Todėl nuspręsta sukurti tokią spalvų mokymo knygą, kurią mokinys, prieš naudodamas, pats turėtų ją įrišti. Tokiu būdu sujungiamas spalvų teorijos mokymasis su naujo dalyko – knygos įrišimo būdo išmokimu.

Taigi tokį gaminį galima dovanoti vaikams, naudoti mokant vaikus spalvų teorijos, naudoti dailės pamokose bendrojo lavinimo ir dailės mokyklose.

VII. SUKURTO OBJEKTO PRITAikomumas PEDAGOGINĖS VEIKLOS SFEROJE

Tokios formos metodinės priemonės kūrimą būtų galima pritaikyti per knygos meno pamokas dailės, bendrojo lavinimo ar pradinėse mokyklose.

Remiantis tokios metodinės priemonės kūrimo idėja, jau yra sukurtas pamokų ciklas „Spalvų mokymo (si) metodinės priemonės kūrimas dailės pamokose“, kurio pagrindinė idėja ir išskirtinumas yra toks, kad spalvų mokymo metodinę priemonę kuria ne pedagogas, o mokiniai, tuo pačiu patys išmokdami naujų dalykų, įgydami naujų teorinių žinių bei pakartodami jau turimas žinias.

Vaikas naudodamasis tokia paruošta knygele, skaitydamas tekstą ir juo vadovaudamasis galėtų pats praktiškai bandyti maišyti spalvas ir stebėti gaunamus rezultatus.

IŠVADOS

- Išanalizavus įvairius pedagoginės, psichologinės, mokslinės literatūros šaltinius, siekiant atskleisti pedagogų, psichologų, dailininkų bei dizainerių požiūrį į spalvų mokymo svarbą, išsiaiškinta, kad spalva ir teorinės žinios apie jos savybes, poveikį yra svarbios tiek mokantis dailės ar (ir) dizaino dalykų, tiek kasdieniame visų žmonių gyvenime.
- Išanalizavus pedagoginę literatūrą šsiaiškinta, kad jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikai pasižymi puikia regimąja vaizdine atmintimi ir yra ypač imlūs spalvų mokymui, todėl tikslinga naudoti vaizdines spalvų mokymo priemones.
- Ieškant pagalbinių spalvų mokymo knygų vaikams pastebėta, kad trūksta spalvų mokymo vaikiškų knygų, tinkamų jaunesnio mokyklinio (7 – 11 m.) amžiaus vaikams, kuriose būtų mokoma apie spalvų maišymą, naujų spalvų ir atspalvių radimą bei spalvų derinių sukuriamą emocinį poveikį.
- Sukurtos ir naudotos minimalistinės iliustracijos, atitinkančios vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų vaizdumo ir objektų ryškumo poreikius.
- Sukurta spalvų mokymo knyga, kurioje teorija apie spalvas, jų savybes ir maišymą išdėstoma vaikams patrauklia pasakos forma.
- Sukurtas ir parengtas naudojimui knygos projektas – išsklotinių rinkinys, skirtas knygos gamybai ir įrišimui.
- Sukurta aiškiai ir suprantamai pateikta knygelės išsklotinės struktūra.
- Sukurta spalvų mokymo metodinė priemonė, kuri, tikėtina, turėtų būti patraukli ir įdomi vaikams dėl naudojamų ryškių spalvų ir žaismingų iliustracijų, netradicinio įrišimo būdo.
- Metodinė priemonė lengvai pritaikoma pedagoginėje, edukacinėje veikloje.

LITERŪRA

1. Raimonda Chlebinskienė. Vaivorykštė pažėrė daug spalvų. Lucilijus, 2005. ISBN 9955-655-44-5
2. Asta Dovydenaitė. Spalvos ir spalviukai. Vilnius: Vyturys, 1989
3. Dabner D., Calvert S., Casey A. Grafinio dizaino mokykla. Grafinio dizaino teorija ir elektroninė leidyba. – Žara, 2010.
4. Alvydas Jonaitis. Spalvotyra. Kaunas: Terra Publica, 2009
5. Kavaliauskas A. Knygų įrišimų kultūra [elektroninis išteklis]. - Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2013.
6. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8
7. Reda Vismantienė. Dailės ir dailinio ugdymo pagrindai. Klaipėda: KU leidykla, 2007. ISBN 978-9955-18-204-7.
8. Gere, Z. K., Kuntler, T. R. *Erdvė, forma, spalva*. Kaunas: Šviesa, 1997.
9. Tarptautinių žodžių žodynas. Vilnius: Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1985
10. Pradinio ugdymo bendroji programa. Švietimo ir mokslo ministerija. [žiūrėta 2017 – 05 – 02]. Prieiga per internetą:
http://www.smm.lt/uploads/documents/Svietimas_pradinis_ugdymas/1_pradinio%20ugdymo%20bendroji%20programa.pdf
11. Sigitas Poškus. Žvilgsnis į iliustracijas. *Vaikų literatūros informacijos svetainė Rubinaitis*. [Interaktyvus]. [žiūrėta 2017 – 05 – 07]. Prieiga per internetą:
<http://rubinitis.lnb.lt/index.php?2414551147>
12. Lietuvių literatūros enciklopedija. Vaikų literatūra. [žiūrėta 2017 – 05 – 07]. Prieiga per internetą: <http://www.literatura.lt/enciklopedija/v/vaiku-literatura/>
13. Full Tilt Bookbinding Classes. [žiūrėta 2017 – 04 – 28]. Prieiga per internetą:
<http://bookbindingclasses.blogspot.lt/2010/09/fall-2010-classes.html>
14. Kauno miesto muziejus. Nešusi šypseną. Stasė Samulevičienė. [žiūrėta 2017 – 05 – 08]. Prieiga per internetą: <http://www.literatura.lt/enciklopedija/v/vaiku-literatura/>

PAVEIKSLĖLIŲ NUORODOS

1. 1. Pav. Knygos „Vaivorykštė pažėrė daug spalvų“ viršelis. Raimonda Chlebinskienė. Vaivorykštė pažėrė daug spalvų. Lucilijus, 2005. ISBN 9955-655-44-5
2. 2 Pav. Knygos „Vaivorykštė pažėrė daug spalvų“ iliustracija. Raimonda Chlebinskienė. Vaivorykštė pažėrė daug spalvų. Lucilijus, 2005. ISBN 9955-655-44-5 9 p.
3. 3 Pav. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ viršelis. Asta Dovydenaitė. Spalvos ir spalviukai. Vilnius: Vyturys, 1989
4. 4 Pav. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ iliustracijos. Asta Dovydenaitė. Spalvos ir spalviukai. Vilnius: Vyturys, 1989. 6, 7p.
5. 5 Pav. Knygos „Spalvos ir spalviukai“ paskutinis puslapis su paaiškinimais. Asta Dovydenaitė. Spalvos ir spalviukai. Vilnius: Vyturys, 1989. 32 p.
6. 6 Pav. Greitieji „armonikos“ variantai. Kirpimo būdai. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8 31 p.
7. 7 Pav. Greitieji „armonikos“ variantai. Kirpimo būdai. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8 32 p.
8. 8 Pav. Klasikinis „armonikos“ įrišimo būdas. Full Tilt Bookbinding Classes. [žiūrėta 2017 – 04 – 28]. Prieiga per internetą: <http://bookbindingclasses.blogspot.lt/2010/09/fall-2010-classes.html>
9. 9. Pav. „Armonikos“ įrišimo būdas užlenkiamu viršeliu schema. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8 34 p.
10. 10 Pav. „Armonikos“ įrišimo būdas užlenkiamu viršeliu schema. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8 37 p.
11. 11 Pav. „Armonikos“ įrišimo būdo knygos užlenkiamu viršeliu pavyzdys. Esther K. Smith. How to Make Books: Fold, Cut & Stitch Your Way to a One-of-a-Kind Book. Potter Craft, 2007. ISBN: 978-0-307-35336-8 36 p.
12. 16. Pav. Stasė Samulevičienė. Žaislas Šlamutis. Lietuvos integrali muziejų informacinė Sistema. Žaislas Šlamutis. [žiūrėta 2017 – 05 – 08]. Prieiga per internetą: https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/121766977?s_id=UDWyUBsanOUtr0LH&s_ind=129&valuable_type=EKSPONATAS

PRIEDAI

CD turinys:

Priedas Nr. 1

- Aplankas „Knygos išklotinė“ pdf. ir jpg. Formatai

Priedas Nr. 2

- Aplankas „Sukurtos knygos iliustracijos“ pdf. ir jpg. formatai

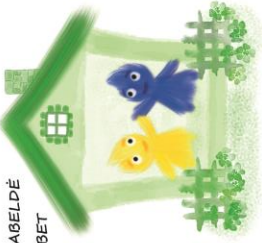
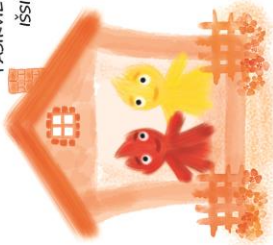
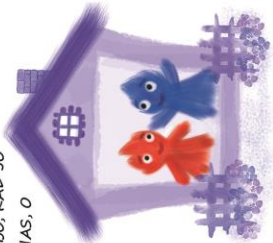
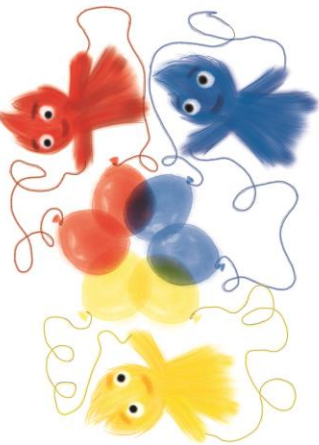
Priedas Nr. 3

- Aplankas „Bakalauro darbo aprašymas“ doc. ir pdf. formatai

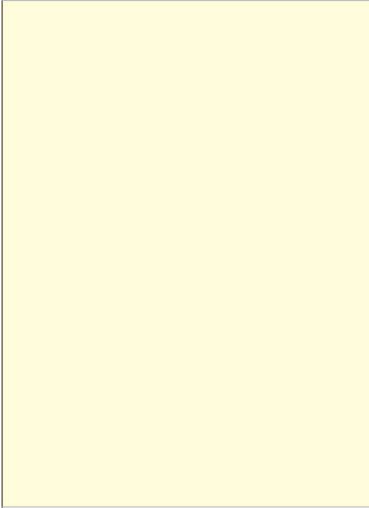
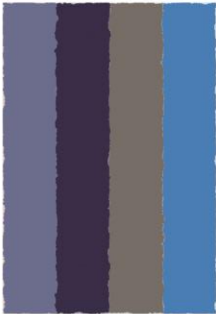
Knygos išklotinė

Projekto rinkinį sudaro:

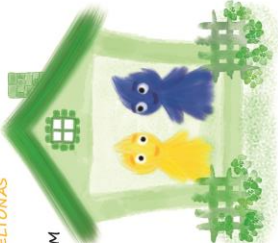
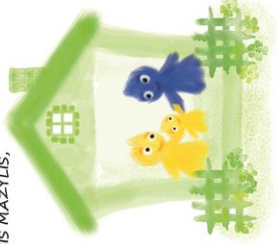
- 3 vnt. A3 formato išklotinių, kuriose iš abiejų pusių sukomponuoti ir išdėstyti knygelės puslapiai,
- Viršelio išklotinė iš abiejų pusių ir priešlapis A3 formato lape,
- Viršelio kietviršiams skirti kartonai (2 vnt) ir viršelio nugarėlė.
- Knygos įrišimo instrukcija A4 formatas.

ASTA DOVYDĖNAITĖ SPALVOS IR SPALVIUKAI Šiauliai „Spalvos“ 2017	©Asta Dovydėnaitė, 1989 ©Monika Grigaitė, piešiniai ©Leidykla „Spalvos“, 2017	NEŽINOMOJE ŠALYJE GYVENO KEISTI ŽMOGELIUKAI – SPALVIUKAI. KIEKVIENAS JŲ BUVO KOKIOS NORS SPALVOS IR GYVENO SAVO NAMELYJE: GELTONAS, GELTONAME, RAUDONAS, RAUDONAME, MĖLYNAS, MĖLYNAME. JIE MĖGO KARTAIS APLANKYTI VIENAS KITĄ IR KARTU PAŽAISTI.
GELTONAS SPALVIUKAS BUVO LABAI LINKSMAS ŽMOGELIUKAS. KARTĄ JIS SUMANĖ PASISVEČIUOTI PAS MĖLYNAJĮ DRAUGĄ, PABELDĖ I DURIS, PAKVIESTAS ĮĖJO. BET KAS GI ČIA ATŠITIKO? KAS PASIDARĖ MĖLYNO SPALVIUKO MĖLYNAM NAMELIUI? KODĖL JIS STAIGA PAŽALIAVO? 	KITĄ KARTĄ GELTONAS SPALVIUKAS PASIKVIETĖ VIEŠNAGĖN RAUDONĄ. IŠSIVIRĖ GARDŽIOS ARBATOS IR LAUKIA. ĮĖJO ĮSVEČIAS I GELTONĄ NAMELĮ IR ... KOKIA SPALVA NUSIDAŽĖ GELTONO SPALVIUKO NAMELIS? 	KAI RAUDONAS SPALVIUKAS GRĮŽO IŠ KELIONIŲ, LABAI NUSTEBO, KAD JO NAMELIS JAU NE RAUDONAS, O VIOLETINIS. BET GERAI PAGALVOJĘS SUPRATO – AR TIK NEBŪS ATĖJĘS PAS JĮ MĖLYNASIS KAMYNAS?
KARTĄ GELTONAS SPALVIUKAS SUSIRGO IR GULĖJO LŪDNAS SAVO GELTONAME PATALĖLYJE. LIGONIO APLANKYTI ATSKUBĖJO RAUDONAS IR MĖLYNAS ŽMOGELIUKAI. GELTONASIS TUOJ VĖL PRALINKSMĖJO IR ĖMĖ JUOKTIS. O KOKIA SPALVA PASIPUOŠĖ JO NAMELIS? 	KAI LIGONIUKAS PASVEIKO, VISI TRYS DRAUGAI NUTARĖ PASVAIKŠČIUOTI. KIEKVIENAS PASIĖMĖ PO DU SAVO SPALVOS BALIONĖLIUS. PAKILO VĖJAS IR JUOS SUPAINIOJO. KOKIŲ NAUJŲ SPALVŲ ATSIKAPD TARP BALIONIŲ?	

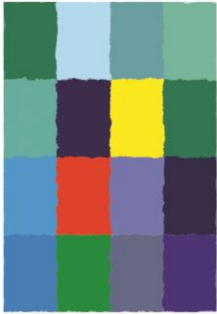
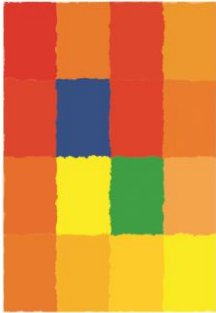
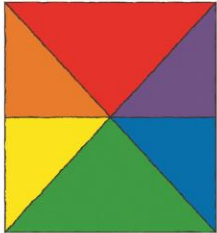
33. Pav. Knygos išklotinė. Pirmo lapo pirmą pusę

	SĖKMĖS!	
JEIGU NORI NUPIEŠTI BAIŠŲ, ŠIURPŲ PAVEIKSLIUKĄ, SPALVINK ŠITOKIOMIS SPALVOMIS.		KAI TAU LINKSMA, RINKIS TOKIAS SPALVAS.
	O ŠIOS ŠVELNIOS SPALVOS RAMINA.	

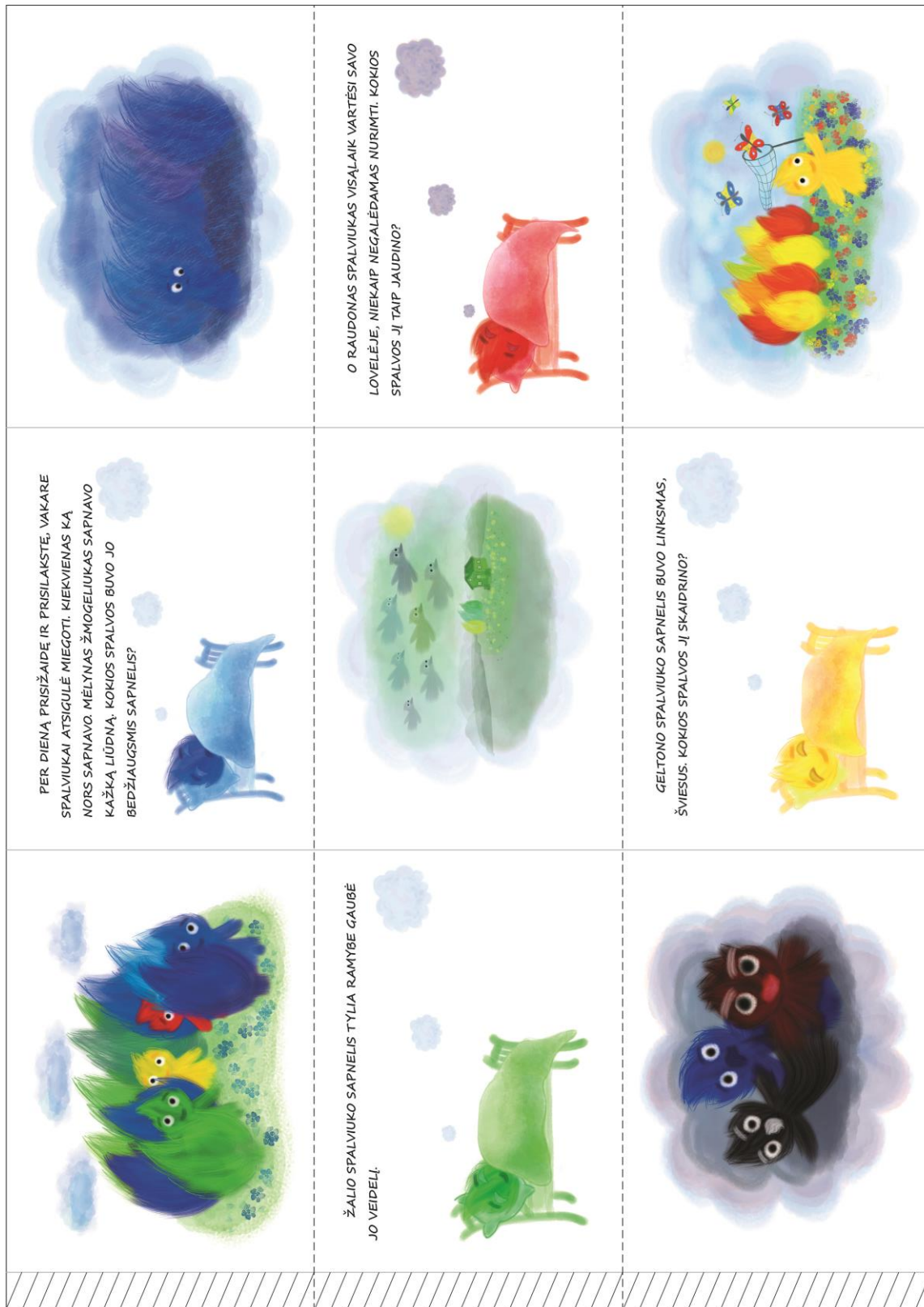
34. Pav. Knygos išklotinė. Pirmo lapo antra pusė

MĒLYNAS SPALVIUKAS SĒDĒJO SUSIMĀSTĒS SAVO NAMELĒJĒ. 	ATĒJO NUSIMINĒS GELTONAS SPALVIUKAS. - NORĒČIAU SU TAVIM PAŽĀISTI, BET TURĪU PRIŽIŪRĒTI SAVO MAŽĀ BROLIUKĀ. - TAI ATVESK JĪ ČĪA, - PASIŪLĒ MĒLYNASIS. 	KĀI ĪĒJO ĢELTONĀSIS MĀŽĻIS, NAMEĻIS NUŠVĪTO. KODĒĻ?
DAR ŠĪOJĒ ŠĀĻJĒ ĢVĒNO DU NEĀTSKĪRĪAMI DĀRĀGĀI - BĀLTAS IR JUODAS SPALVIUKĀI. JĪE PĀSTĀTĒ VIENĀ NAMEĻĒ, BET NĪEKĀIP NEGĀĻĒJO JO NUSPĀLVĪNTĪ - NEĪ JUODAS JUODĀI, NEĪ BĀLTAS BĀLTĀI. KOKĪOS SPĀLVOS ĪŠĒJO NAMEĻIS? KODĒĻ? 	NUSĪDĀŽĒ NAMEĻĒ, BĀLTAS IR JUODAS ŽMOĢELĪUKĀI SUMĀNĒ NUKĀKTĪ PĀS RAUDONĀJĪ. ŠĒIMĪNĪNKĀS ĻĀBĀI DŽĀUGĒŠĪ SVEČĀIS IR VĀŠĪNO JUOS RAUDONĀIS OBUOLĪAIS. 	BĒT JŪS TĪK PĀŽĒĻKĪTEĪ KUO DAUGĪĀU OBUOLĪŪ KĪRMĪTO SVĒTELĪĀI, TUO ĻĀBĀU KĪTO JŪ SPĀLVOS. KĀS ĢĪ BUS, JEĪ JĪE SUVALĢYS DAR DAUGĪĀU RAUDONSKĪRUOSČŪ OBUOLĪŪ?
DĪENĀ BUVO SAULĒTĀ. SPĀLVĪUKĀI SUSĪRUOSĒ PĀŽĀISTĪ. LĪNKSMĪ JĪE ĪJO SLĒPYNĪŪ, KURĪEMS ŽMOĢELĪUKĀMS PĀVYKO PĀSĪSLĒPTĪ? KODĒĻ?		STĀIGĀ SAULĒTĒ UŽDĒNGĒ DEBĒSĪS. APSĪNĀUKĒ, - PĀSĪDĀRĒ NĪŪRŪ. KURĪEMS SPĀLVĪUKĀMS DĀĢĀR NESĪSEKĒ PĀSĪSLĒPTĪ?

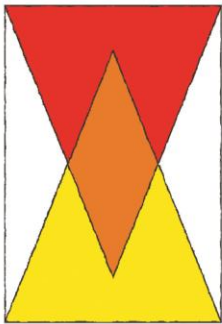
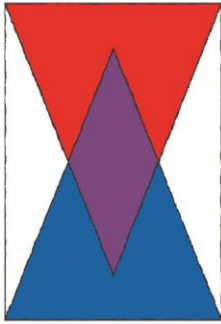
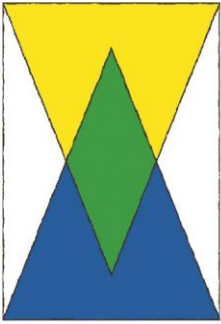
35. Pav. Knygos išklotinė. Antro lapo pirma pusė

O ŠILTOS SPALVOS IŠ KARTO KRIS TAU Į AKIS, JEI BŪS TARP ŠALTŲ.		ŽIŪRINT Į TOKĮ ŠALTŲ SPALVŲ DERINĮ, DAROSI LIŪDNA.
	PAŽIŪRĖK, KAIP, APSUPTOS ŠILTŲ SPALVŲ, IŠRYŠKĖJA ŠALTOS.	
ŠILTOS SPALVOS: GELTONA ORANŽINĖ RAUDONA ŠALTOS SPALVOS: VIOLETINĖ MĖLYNA ŽALIA		ŠILTAS AR ŠALTAS SPALVOS ATSPALVIS PRIKLAUSO NUO TO, KIEK ĮPĖTA KITŲ DAŽŲ. JEI ĮMAIŠYSI JUODŲ DAŽŲ, SPALVA PATAMSĖS. O JEIGU PRIDĖSI BALTŲ, SPALVA PAŠVIESĖS.

36. Pav. Knygos išklotinė. Antro lapo antra pusė

37. Pav. Knygos išklotinė. Trečio lapo pirma pusė

	MĖLYNA + RAUDONA = VIOLETINĖ	
MĖLYNA + GELTONA = ŽALIA		GELTONA + RAUDONA = ORANŽINĖ
Asta Dovydenaitė SPALVOS IR SPALVUKAI Dailininkė Monika Grigaitė Dizainerė ir maketuotoja Monika Grigaitė Išleido leidykla „Spalvos“, Spalvų g. 4, Šiauliai, Lietuva, www.leidyklaspalvos.eu, info@lspalvos.lt Spausdino TUB „Printė“, Adresas: Vilniaus g. 112 LT 76290 Šiauliai, Lietuva www.brukne.lt, info@brukne.eu	PAAIŠKINIMAI	PAGRINDINĖS SPALVOS MĖLYNA RAUDONA GELTONA

38. Pav. Knygos išklotinė. Trečio lapo antra pusė

MIELI VAIKAI!

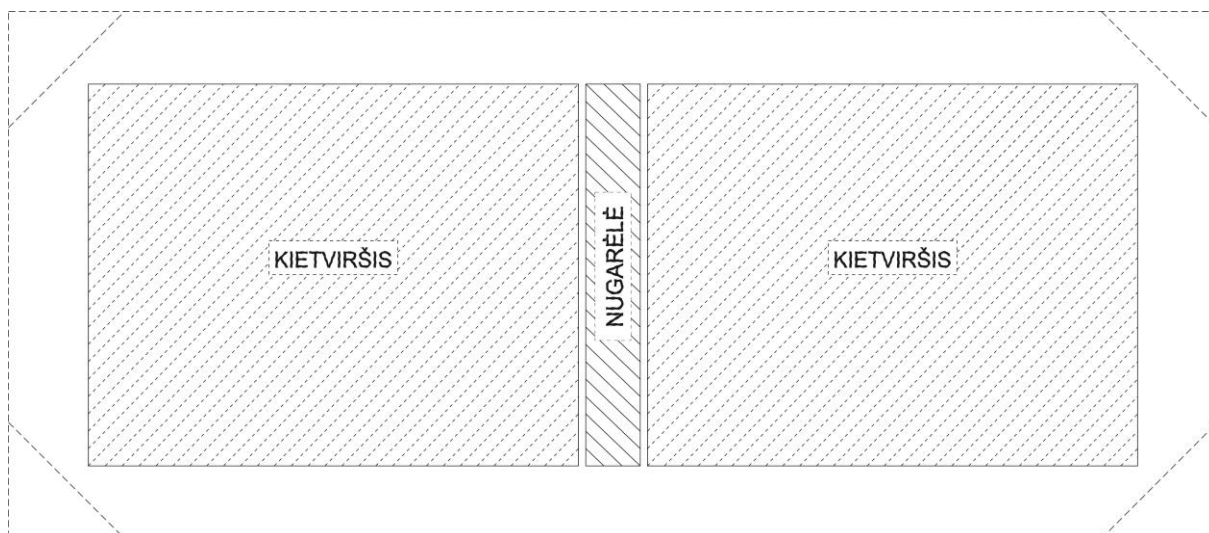
ŠI KNYGELĖ SUPAŽINDINS JUS SU ĮDOMIU IR
PASLAPTINGU SPALVŲ PASAULIU, JO TAISYKLĖMIS
IR DĖSNIAIS. NENUSIMINKITE, JEI, PERSKAITĘ
TEKSTĄ, NESUGALVOSITE ATSAKŲ. PASIIMKITE
AKVARELINIŲ DAŽŲ, TEPTUKŲ. PAMĖGINKITE
PATYS SUMAIŠYTI SPALVAS. JEI NEPAVYKS,
ATSIVERSKITE PASKUTINĮ KNYGUTĖS PUSLAPĮ –
TEN RASITE ATSAKYMUS.

ASTA DOVYDĖNAITĖ

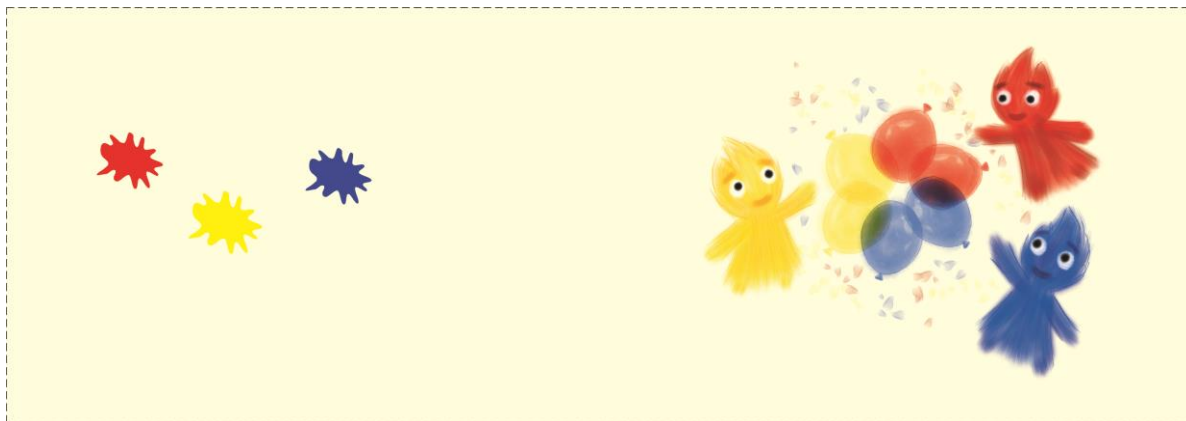
SPALVOS IR SPALVIUKAI

39. Pav. Knygos viršelio pirma pusė

40. Pav. Knygos viršelio antra pusė

41. Pav. Knygos priešlapis

Sukurtos knygos iliustracijos

42. Pav.

43. Pav.

44. Pav.

45. Pav.

46. Pav.

47. Pav.

48. Pav.

49. Pav.

50. Pav.

51. Pav.

52. Pav.

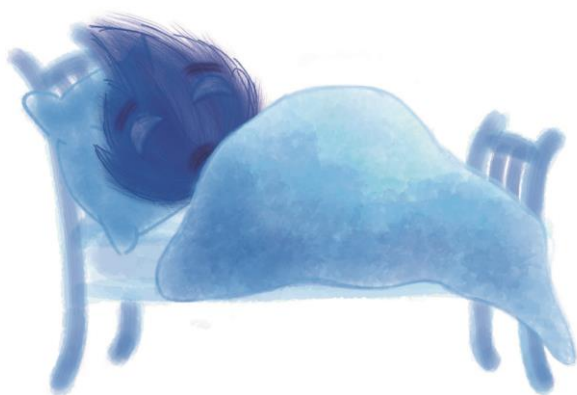
53. Pav.

54. Pav.

55. Pav.

56. Pav.

57. Pav.

58. Pav.

59. Pav.

60. Pav.

61. Pav.

62. Pav.

63. Pav.